

Standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC) pro rok 2010

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje
do venkovských oblastí

Standardy GAEC v ČR od 1. ledna 2010

Na základě **požadavků praxe**

- nutná větší ochrana půdy
- ochrana krajinných prvků a vody

Na základě přílohy III **nařízení Rady** (ES) 73/2009

Celkem 11 standardů

kvantitativní, ale především kvalitativní posun v náplni jednotlivých standardů

Platnost

10 standardů GAEC od 1. ledna 2010,

11. standard od 1. ledna 2012

Dobrá zemědělský a environmentální stav, příloha III, NR 73/2009

Téma	Povinné standardy	Nepovinné standardy
Eroze půdy: Ochránit půdu pomocí vhodných opatření	— Minimální pokryv půdy — Minimální úroveň obhospodařování půdy odrážející specifické místní podmínky	— Zadržovací terasy
Organické složky půdy: Zachovat úroveň organických složek půdy pomocí vhodných praktik	— Obdělávání orné půdy se strništěm	— Standardy pro střídání plodin
Struktura půdy: Zachovat strukturu půdy pomocí vhodných opatření		— Používání vhodných strojů
Minimální úroveň péče: Zajistit minimální úroveň péče a zabránit zhoršení stanovišť	— Zachování krajinných prvků, včetně případných mezí, rybníků, příkopů, stromořadí, ve skupině nebo zvlášť, a hranic polí	— Minimální míra intenzity chovu nebo vhodné režimy — Vytvoření nebo zachování stanovišť
	— Zabránění šíření nežádoucí vegetace na zemědělskou půdu — Ochrana stálých pastvin	— Zákaz klučení olivovníků — Udržování olivových hájů a vinic v dobrých vegetačních podmínkách
Ochrana vody a hospodaření s ní: Chránit vodu před znečištěním a zabránovat jejímu povrchovému stékání a hospodárně ji využívat	— Zřízení ochranných pásem podél vodních toků ⁽¹⁾ , — V případech, kdy využití vody k zavlažování podléhá schválení, dodržování schvalovacích postupů	

(¹) Pozn.: Ochranná pásma dobrého zemědělského a environmentálního stavu musí jak uvnitř, tak vně ohrožených oblastí vymezených v souladu s čl. 3 odst. 2 směrnice 91/676/EHS, splňovat alespoň požadavky týkající se podmínek pro používání hnojiv v blízkosti vodních toků podle bodu A4 přílohy II směrnice 91/676/EHS.

GAEC 1

Žadatel **na půdním bloku**, popřípadě jeho dílu s druhem zemědělské kultury **orná půda**, jehož průměrná sklonitost **přesahuje 7°**, **zajistí** po sklizni plodiny **založení porostu** následné plodiny, nebo uplatní alespoň jedno z níže uvedených opatření:

- **strniště sklizené plodiny** je ponecháno na půdním bloku, popřípadě jeho dílu minimálně do 30. listopadu, jestliže to není v rozporu s bodem 2, nebo
- **půda zůstane zorána, popřípadě podmítnuta** za účelem zasakování vody minimálně do 30. listopadu, jestliže operace není v rozporu s bodem 2.

GAEC 1

Standard se týká **nejproblematictějších ploch** s ornou půdou, na kterých by z hlediska zabránění erozi měly ideálně být travní porosty, popřípadě víceleté pícniny.

Informace o průměrné sklonitosti půdního bloku je uvedena v LPIS (záložka „Podrobné“).

GAEC 1

Výskyt strniště kukuřice na ploše půdního bloku s průměrnou sklonitostí přesahující 7°, která bude zároveň označena v evidenci půdy jako silně erozně ohrožená, bude hodnocen jako porušení GAEC 1 a zároveň jako porušení GAEC 2.

Orba se sražením hran v jedné operaci není považována za porušení standardu.

Hodnocení bude provedeno na základě přítomnosti porostu na pozemku v době kontroly.

GAEC 2

Žadatel na ploše půdního bloku, popřípadě jeho dílu, označené v evidenci půdy jako **silně erozně ohrožená** **zajistí**, že se **nebudou pěstovat širokořádkové plodiny** *kukuřice, brambory, řepa, bob setý, soja a slunečnice*.

Porosty obilnin a řepky olejné na takto označené ploše, budou zakládány s využitím **půdoochranných technologií**, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin.

GAEC 2

Nový přístup pro vymezení erozně ohrožených ploch. Nadále se nebude uplatňovat průměrná sklonitost nad 12°.

Při vymezení těchto ploch jsou brány v úvahu:

- sklonitost svahu
- délka svahu po spádnici
- faktor přívalových dešťů
- erodovatelnost půdy
- faktor protierozních opatření
- faktor ochranného vlivu vegetace

Erozně ohrožená půda v LPIS

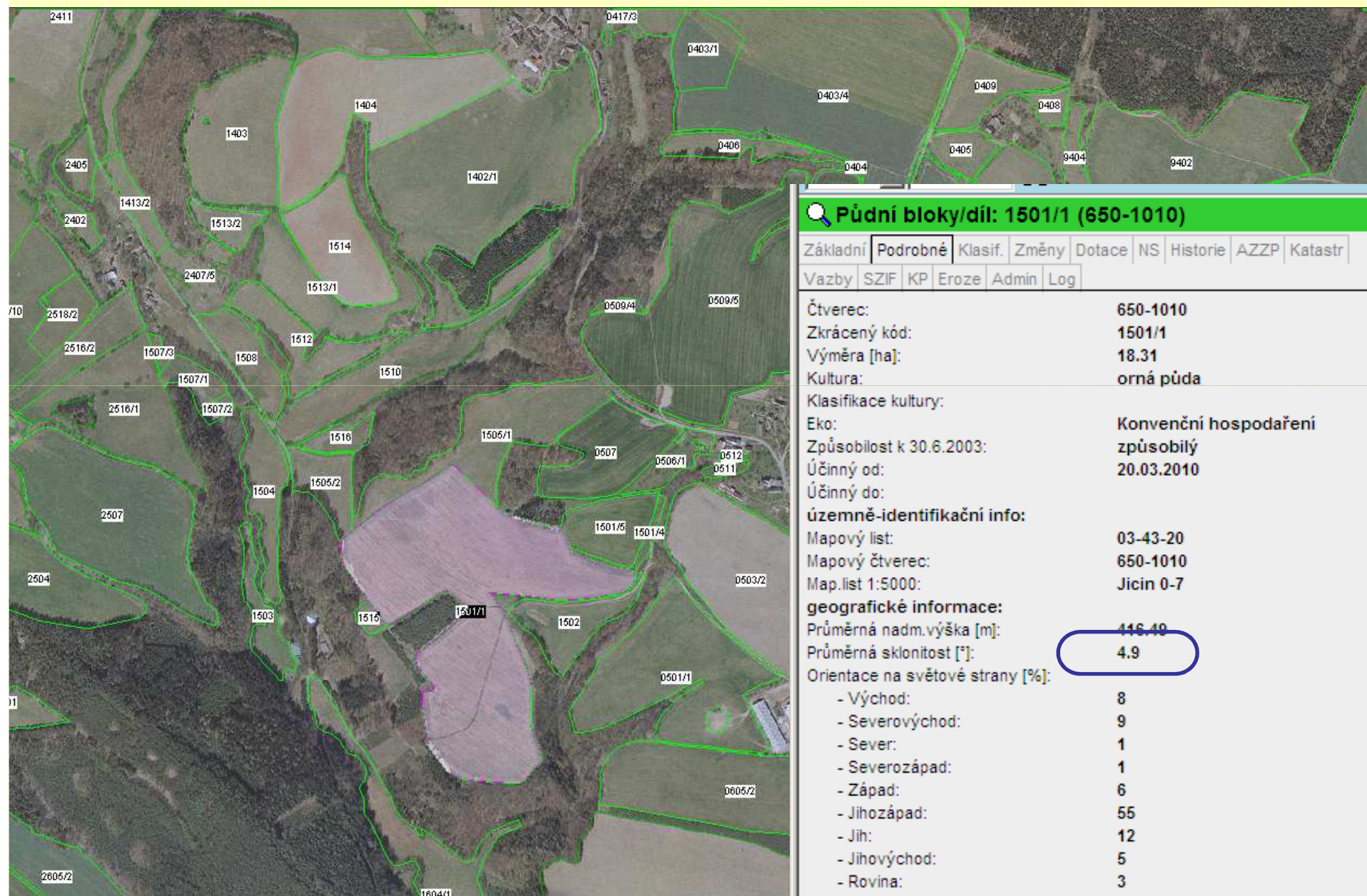
Erozně ohrožená půda v LPIS

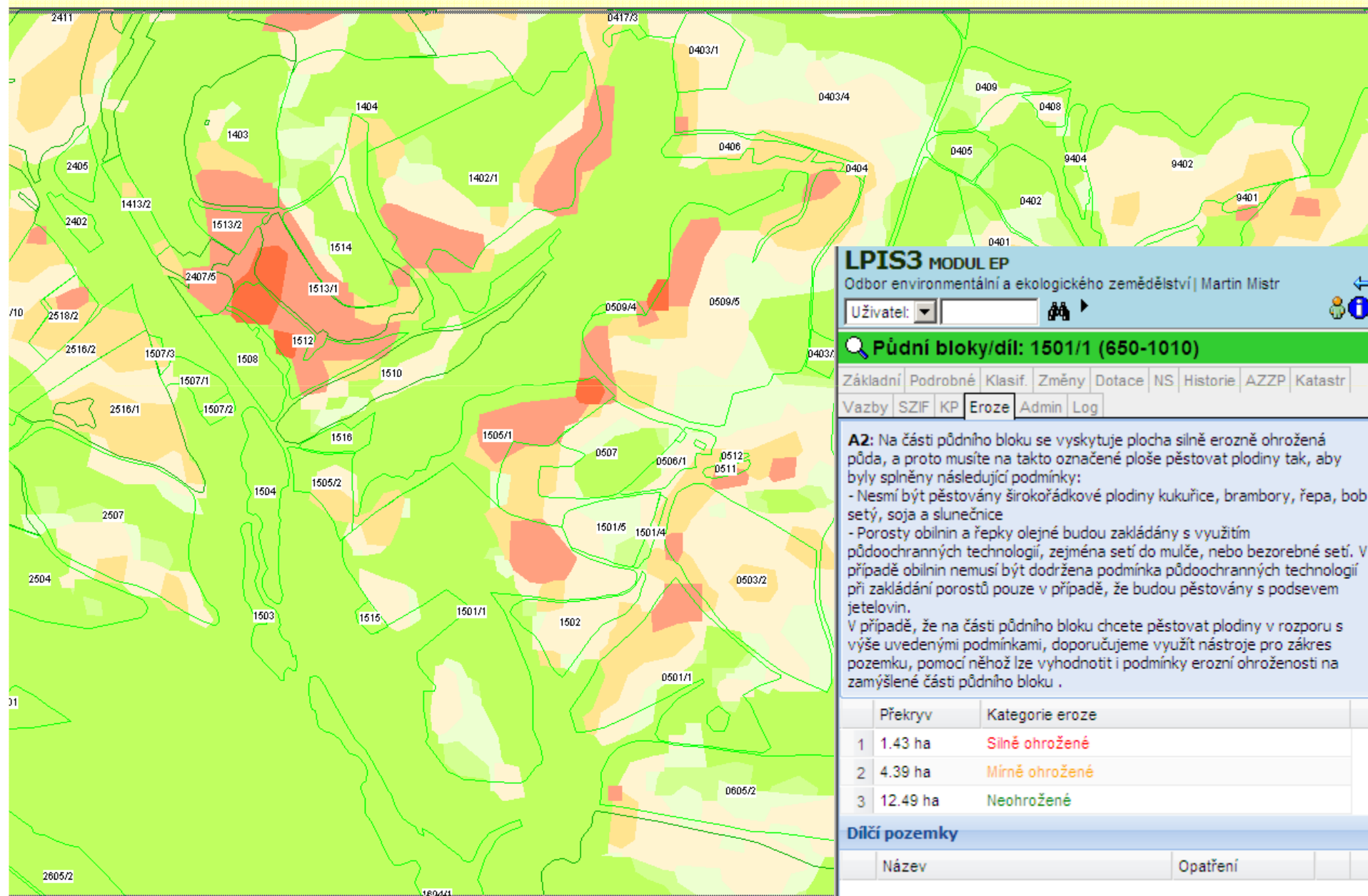
Erozně ohrožená půda v LPIS

Erozně ohrožená půda v LPIS

Erozně ohrožená půda v LPIS

GAEC 2

Pěstování kukuřice jakýmkoli způsobem, je porušením podmínek standardu.

Plocha porušení bude vyhodnocována tak, že nejprve bude změřena celá plocha porostu (vyjmenované širokořádkové plodiny, porosty obilnin a řepky olejné), která se následně proloží s LPIS a v kontrolním modulu bude proveden odpočet plochy, na které došlo k porušení.

Plošky uvnitř PB, označené jako silně erozně ohrožené, lze v daném kalendářním roce osít travou nebo ponechat jako tzv. „černý úhor“.

Obilniny lze pěstovat půdoochranně, či s podsevem jetelovin, nikoli jetelotrav.

GAEC 3

Žadatel na **minimálně 20 % jím užívané výměry půdních bloků**, popřípadě jejich dílů s druhem zemědělské kultury **orná půda**, vztažené k celkové výměře tohoto druhu kultury užívané žadatelem k 31. květnu příslušného kalendářního roku v evidenci půdy, **zajistí každoročně**:

a) **aplikování tuhých statkových hnojiv nebo tuhých organických hnojiv** v minimální dávce 25 tun na hektar, s výjimkou tuhých statkových hnojiv z chovu drůbeže, kde je minimální dávka stanovena na 4 tuny na hektar. Při plnění podmínky zapravením ponechaných produktů při pěstování rostlin (**např. slámy**) podle jiného právního předpisu není stanovena minimální dávka, nebo

GAEC 3

b) **pokrytí tohoto procenta výměry**, popřípadě jeho odpovídající části, v termínu minimálně **od 31. května do 31. července** příslušného kalendářního roku **porostem** jedné z následujících **plodin**, popřípadě jejich směsí: jeteloviny, vikev huňatá, vikev panonská, vikev setá, bob polní, lupina modrá, hrách setý.

Porosty výše uvedených plodin lze zakládat i jako podsev do krycí plodiny, popř. jako směsi s travami v případě, že zastoupení trav v porostu nepřesáhne 50 %.

GAEC 3

Při kontrole bude zjišťován stav pozemků – tedy je-li jejich předepsaná část pokryta porostem plodin uvedených ve znění standardu či vyhnojena v souladu se standardem. Aplikace hnojiv (včetně jejich množství) bude zjišťována dle evidence hnojiv.

Zapravení „zeleného hnojení“ je po jeho zanesení do evidence hnojení splněním podmínek dle odst. a) tohoto standardu.

Při použití digestátu nebude při kontrole požadována deklarace sušiny.

Porosty meziplodin v rámci titulu AEO lze započítat do plochy plnění tohoto standardu, pokud budou evidovány jako „zapravení rostlinných zbytků“ v evidenci hnojení.

GAEC 4

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu, pálit bylinné zbytky.

GAEC 4

Pálení bylinných zbytků bude kontrolováno jen na ploše PB. Bude posuzováno, zda bylo pálení provedeno bodově/plošně a hodnocena bude pouze skutečně vypálená plocha. Pálení bude zjišťováno pomocí dálkového průzkumu země a následně ověřeno při fyzické kontrole na místě.

Pálení bramborové natě z nařízení Státní rostlinolékařské správy (SRS) v rámci mimořádných rostlinolékařských opatření není porušením tohoto standardu.

Pálení rostlinných zbytků po regulaci invazních rostlin (např. bolševníku) je porušením podmínek tohoto standardu.

GAEC 5

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu provádět **agrotechnické zásahy, pokud je půda zaplavená** nebo přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně plodiny a plnění podmínky bodu 7.

GAEC 5

Při kontrole na místě bude hodnoceno pojíždění mechanizací po půdě zaplavené nebo přesycené vodou, se zohledněním výjimek uvedených ve znění standardu (sklizeň, regulace IR).

Lze provést orientační test – pokud se stopa po obuvi (či kolejové řádce) plní vodou, která se nevsakuje, je půda přesycená vodou.

GAEC 6

Žadatel **nezruší, případně nepoškodí krajinné prvky** a druh zemědělské kultury rybník. Za rušení, popřípadě poškození krajinného prvku se nepovažuje, dojde-li k zásahu vůči němu se souhlasem příslušného orgánu

- 1.mez
- 2.terasa
- 3.travnatá údolnice
- 4.skupina dřevin
- 5.stromořadí
- 6.solitérní dřevina

GAEC 6

SZIF se při kontrole neomezí pouze na KP evidované v LPIS, ale bude využívat i ortofotomap a map určených pro DPZ. Hodnocení porušení nebude na základě plochy polygonu evidovaného v LPIS.

Likvidace náletových dřevin ani poškození vegetace na KP, způsobené běžnou, nedestruktivní pastvou nebo divokou zvěří není porušením GAEC 6.

Za poškození druhu zemědělské kultury rybník bude primárně považováno zavinění zeminou, odpady apod.

GAEC 6

Plocha vnitřního krajinného prvku se po zaevidování stane součástí výměry půdního bloku, v němž se KP nachází. Zemědělec tedy bude mít možnost čerpat některé konkrétní platby (př. SAPS, LFA, AEO) i na plochu tohoto KP.

Zemědělec, který si takto nechal KP zaevidovat, je povinen na jeho ploše dodržovat i ustanovení GAEC 7, nemusí však dodržovat GAEC 9 ani žádný z managementů v rámci AEO.

GAEC 7

Žadatel zajistí na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu, regulaci rostlin netýkavky žláznaté tak, aby na něm v průběhu příslušného kalendářního roku nevyskytovaly kvetoucí nebo odkvetlé rostliny tohoto druhu. Zároveň zajistí regulaci rostlin bolševníku velkolepého tak, aby výška těchto rostlin nepřesáhla 70 cm v průběhu příslušného kalendářního roku.

GAEC 7

Pěstování geograficky nepůvodních druhů rostlin (mezi něž patří např. křídlatka) kvůli energetické produkci je možné pouze s povolením orgánu ochrany přírody (viz [§ 5 zákona č. 114/1992 Sb.](#)). Pokud by tedy zemědělec chtěl křídlatku pěstovat, musel by mít povolení od orgánu ochrany přírody (OOP). V takovém případě by se na něj bod 7 nevztahoval.

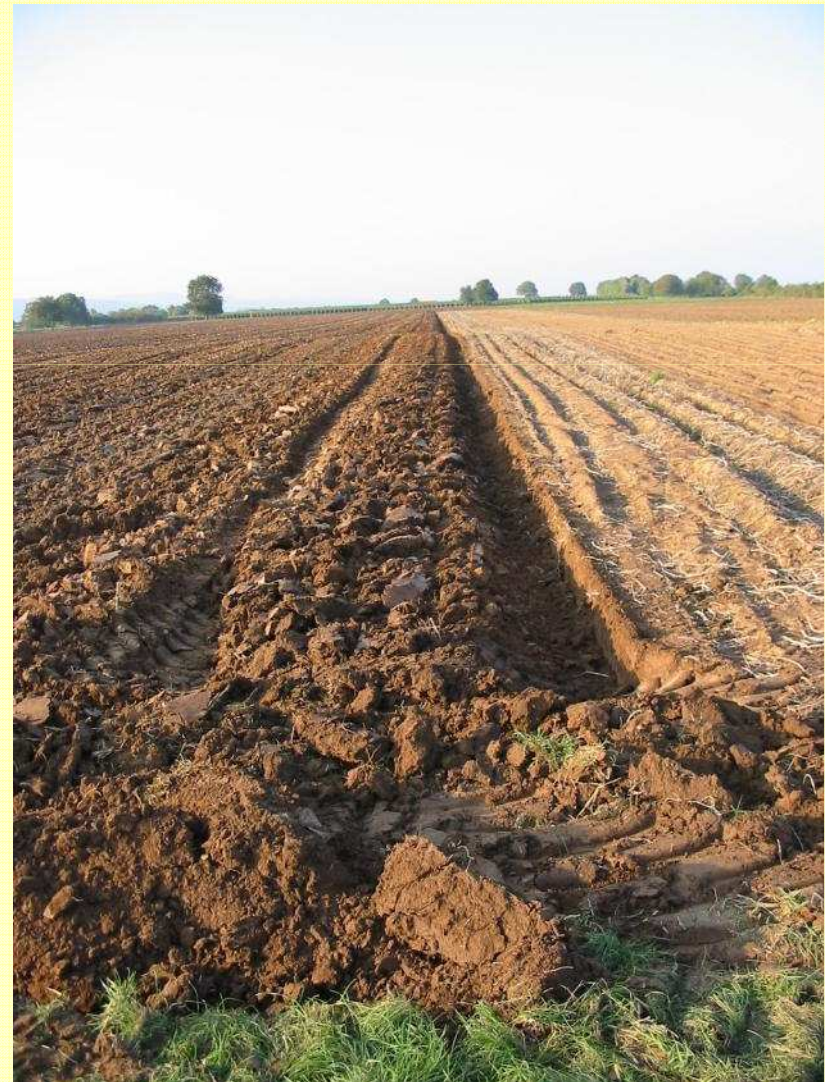
GAEC 7

Při kontrole na místě bude zjišťován výskyt rostlin druhů netýkavka žláznatá a bolševník velkolepý. Hodnoceno bude množství kvetoucích či odkvetlých rostlin netýkavky žláznaté a množství rostlin bolševníku velkolepého vyšších než 70 cm.

Nalezení 2 m pahýlu rostliny bolševníku je porušením standardu.

GAEC 8

Žadatel **nezmění** na jím
užívaném půdním bloku,
popřípadě jeho dílu druh
zemědělské **kultury travní
porost** na druh zemědělské
kultury orná půda.

GAEC 8

Při fyzické kontrole na místě (FKM) bude zjišťován soulad skutečnosti se záznamy LPIS. Při zjištění porušení softwarovou kontrolou bude oslovena AZV s žádostí o prošetření na místě.

GAEC 9

Žadatel zajistí, aby se po 31. říjnu kalendářního roku na půdním bloku, popřípadě jeho dílu, s kulturou travní porost nenacházel porost vyšší než 30 cm, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.

GAEC 9

Při kontrole na místě bude posuzována výše travního porostu – bude provedena série reprezentativních měření a z nich stanovena průměrná hodnota výšky porostu. Polehlý porost bude „nadzvednut“ a následně změřen.

Nalezení nedopasků pak není porušením GAEC 9 (pozor na nutnost plnit ostatní podmínky, například AEO titulů).

GAEC 10

Žadatel, který využívá zavlažování a je zároveň vlastníkem nebo provozovatelem zavlažovací soustavy, předloží pro tento účel platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami v souladu s jiným právním předpisem.

GAEC 10

Při kontrole na místě bude požadováno předložení platného povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami.

Kontakt

milan.kouril@mze.cz